

Recenzja rozprawy doktorskiej lekarz Pauliny Katarzyny Figarskiej
pt" Analiza parametrów elektrokardiograficznych ze szczególnym uwzględnieniem
niemiarowości oddechowej rytmu serca u zdrowych dzieci w wieku szkolnym „

Przedstawiona mi do oceny praca na stopień doktora pod w/w tytułem lekarz Pauliny Katarzyny Figarskiej została wykonana wg nowego trybu. Promotorem jest prof. dr hab. Robert Sabiniewicz z Kliniki Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych serca GUMed .Rozprawa doktorska została opracowana na podstawie trzech prac opublikowanych w recenzowanych medycznych czasopismach o łącznym współczynniku IF – 10.46

Elektrokardiografia , którą zajęła się Doktorantka jest nieinwazyjną metodą diagnostyczną układu krążenia dobrze poznaną i doskonaloną w XX wieku. Pozostaje niezastąpiona w ocenie czynności elektrycznej serca oraz zaburzeń rytmu i przewodnictwa. Mimo wielu opracowań naukowych pozostają zagadnienia nie w pełni wyjaśnione i zbadane w zakresie fizjologii zapisu ekg szczególnie w grupie pediatrycznej.

Uważam za celowy i przydatny wybór zagadnienia do rozwiązania i podjęcie przez Doktorantkę badań których celem była analiza zmiennych elektrokardiograficznych u zdrowych dzieci w wieku szkolnym w zależności od zmian antropometrycznych takich jak ;masa ciała, wzrost , ciśnienie tętnicze ze szczególnym uwzględnieniem niemiarowości oddechowej rytmu serca i porównanie zmian zachodzących w trzyletniej obserwacji.

Badania zostały przeprowadzone w oparciu o program profilaktyczny SOPKARD-Junior dla uczniów klas V-tych szkół podstawowych w Sopocie w latach 2015-2018.Badanie uzyskało zgodę Niezależnej Komisji Bioetycznej ds.Badan Naukowych przy Gdańskim Uniwersytecie Medycznym.

Rozprawa doktorska ma typowy układ dla tego typu opracowań. Zawiera ; spis treści; wykaz publikacji stanowiących podstawę doktoratu; wykaz używanych skrótów; wykaz rycin i tabel. We wstępie Doktorantka opisała historię powstania elektrokardiografii oraz zastosowanie tego badania i czynniki powodujące zmiany w zapisie ekg .W rozdziale materiał i metody zostały opisane bardzo dokładnie kryteria zakwalifikowania do programu oraz badania kliniczne (ekg-10sek.spoczynkowe;pomiaryantropometryczne) i laboratoryjne które wykonywane były u dzieci. Niemiarowość oddechową oceniano ilościowo bardzo precyzyjnie. Analiza statystyczna została wykonana prawidłowo, z zastosowaniem programu TIBCO Software INC (2017) Statistica, wersja 13.

Badaniami objęto 626 uczniów(52% stanowili chłopcy) V klasy w 2016 roku, po trzech latach w 2019 roku powtórzono te same badania u 120 uczniów VIII klasy.

Rozdział : Wyniki ,zawiera podsumowane rezultaty badań przedstawione w następujących trzech publikacjach:

1.Figarska P, Sabiniewicz R, " Does the electrocardiogram grow with an adolescent? : a 3-year follow-up study" Folia Cardiologica 2022;17(4) 157-162

2.Lubocka P.Sabiniewicz R, Suligowska K, Zdrojewski T" Antropometric Determinants of Respiratory Sinus Arrhythmia in Children" . Int.J .Environ Res Public Health 2022 Jan5;19(1)

3.Lubocka P,Sabiniewicz R. „Respiratory Sinus Arrhythmia in Children- Predictable or Random ? „.Front Cardiovasc Med. 2021 May.

Wersje oryginalne w/w publikacji zostały umieszczone na końcu pracy doktorskiej.

We wszystkich publikacjach Doktorantka jest pierwszym autorem. Zmiana Nazwiska Doktorantki została wyjaśniona i potwierdzona przez Dziekanat Wydziału Lekarskiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego(mgr Joanna Radzio).

Doktorantka wykazała że płeć i budowa ciała mają istotny wpływ na amplitudy zespołów ORS u dzieci w wieku 10-13 lat. Stwierdzenie to ma znaczenie poznawcze ale również praktyczne dla prawidłowej oceny zapisu ekg u dzieci. Wyniki badań dotyczące niemiarowości oddechowej rytmu serca występującej u ponad 50 % dzieci w okresie pokwitania potwierdzają jej zmienny charakter i zależność nasilenia niemiarowości od stanu emocjonalnego dziecka i aktualnej akcji serca. Niemiarowość oddechowa jest zjawiskiem fizjologicznym niezwiązanym z płcią i budową ciała a jedynie istnieje korelacja ujemna z częstością akcji serca.

Wnioski wysunięte przez Doktorantkę są zgodne z założeniami pracy i wynikają z przeprowadzonych badań.

Dyskusja przeprowadzona przez Doktorantkę jest rzeczowa i świadczy o Jej doświadczeniu i dobrym przygotowaniu do prowadzenia badań naukowych.

Rozprawa doktorska zakończona jest wykazem 42 pozycji piśmiennictwa anglojęzycznego opisanych w poprawny sposób.

Streszczenia w języku polskim i angielskim oddają w pełni treść rozprawy doktorskiej. Ponadto do rozprawy doktorskiej zostały dołączone oświadczenia współautorów publikacji stanowiących przedmiot doktoratu, określające wkład merytoryczny w przygotowanie, przeprowadzenie i opracowanie badań oraz wyrażenie zgody na przedłożenie w/w pracy przez lek Paulinę Figarską jako części rozprawy doktorskiej.

Reasumując przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska Pauliny Figarskiej pt „Analiza parametrów elektrokardiograficznych ze szczególnym uwzględnieniem niemierności oddechowej rytmu serca u zdrowych dzieci w wieku szkolnym” stanowi cenne uzupełnienie wiadomości z zakresu elektrokardiografii u dzieci w wieku pokwitania. Posiada również aspekt praktyczny wskazując na konieczność stosowania odrębnych wartości referencyjnych dla chłopców i dziewcząt oceniając zapis elektrokardiograficzny. Doktorantka wykazała się umiejętnością prowadzenia badań naukowych.

Stwierdzam że, rozprawa doktorska lek Pauliny Katarzyny Figarskiej spełnia warunki zgodnie z art187 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.z 2021 poz478 ze zm.) stawiane rozprawom doktorskim.

Stawiam wniosek do Wysokiej Rady Wydziału lekarskiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie lek Pauliny Katarzyny Figarskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

prof.dr hab.n.med. Jadwiga Moll

Łódź 06.03.2023